

Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге

Вука Караџића 6, 78000 Бања Лука

Телефони: +387 51 217 443, 490,272

Факс: +387 51 217 323

www.apif.net

И н ф о р м а ц и ј а

- **О пословању привреде у Републици Српској у 2013. години** –

Уводне напомене

Годишњи финансијски извјештај се саставља за сва прана лица и предузетнике који воде двојно књиговодство

Циљ финансијског извјештавања екстерних корисника је пружање информација о финансијском положају, перформансама и промјенама финансијског положаја ентитета. Наведени циљеви се остварују састављањем и презентовањем финансијских извјештаја опште намјене.

Корисници финансијских извјештаја опште намјене су бројни инвеститори, запослени, зајмодавци, добављачи други пословни повјериоци, купци, влада и државни органи и јавност.

Корисници финансијске извјештаје користе за доношење одлука и ради оставривања својих пословних циљева.

Годишњи финансијски извјештај обухвата:

1. Биланс стања – Извјештај о финансијском положају на крају периода
2. Биланас успјеха – Извјештај о укупном резултату за период
3. Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине
4. Извјештај о промјенама на капиталу и
5. Напомене уз финансијске извјештаје – припремељене у складу са Међународним рачуноводственим стандардом 1

У овој инфомрацији разматарају се подаци који се односе на пословање предузећа за период 01.01. – 31.12. 2013. године на подручју Републике Српске, као и уопредни подаци за 2012. годину.

Основне тенденције у привредно финансијским кретањима по годишњем обрачуну за период јануар – децембар 2013. године на подручју Републике Српске

На подручју Републике Српске за период јануар – децембар 2013. године Агенција за посредничке информатичке и финансијске услуге укупно је обрадила 9.001 финансијски извјештај.

У наредној табели је приказан укупан број привредних субјеката разврстаних по поједним дјелатностима на подручју Републике Српске.

Табела 1. Структура обрађених финансијских извјештаја привредних субјеката разврстаних по поједним шифрама дјелатности

Ред. бр.	Елементи	Број правних лица у 2013.год	Број правних лица у 2012. год
1	2	3	4
1	ПОЉОПРИВРЕДА, ШУМАРСТВО И РИБОЛОВ	456	379
2	ВАЂЕЊЕ РУДА И КАМЕНА	101	106
3	ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	1.816	1.951
4	ПРОИЗВОДЊА И СНАДБИЈЕВАЊЕ ЕЛ.ЕНЕРГИЈОМ, ГАСОМ, ПАРОМ И КЛИМАТИЗАЦИЈА	101	99
5	СНАДБИЈЕВАЊЕ ВОДОМ; КАНАЛИЗАЦИЈА, УПРАВЉ.ОТПАДОМ И ДЈЕЛ.САНАЦИЈЕ ЖИВ.СРЕДИНЕ	148	111
6	ГРАЂЕВИНАРСТВО	699	699
7	ТРГОВИНА НА ВЕЛИКО И ТРГОВИНА НА МАЛО; ПОПРАВКА МОТОРНИХ ВОЗИЛА И МОТОЦИКАЛА	2.954	3.184
8	САОБРАЋАЈ И СКЛАДИШТЕЊЕ	678	708
9	ДЈЕЛ.ПРУЖАЊА СМЈЕШТАЈА, ПРИПРЕМЕ И ПОСЛУЖ.ХРАНЕ; ХОТЕЛИЈЕРСТВО И УГОСТИТЕЉСТВО	141	157
10	ИНФОРМАЦИЈЕ И КОМУНИКАЦИЈЕ	249	135
11	ФИНАНСИЈСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ И ДЈЕЛАТНОСТИ ОСИГУРАЊА	47	50
12	ПОСЛОВАЊЕ НЕКРЕТНИНАМА	103	505
13	СТРУЧНЕ, НАУЧНЕ И ТЕХНИЧКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ	685	332
14	АДМИНИСТРАТИВНЕ И ПОМОЋНЕ УСЛУЖНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ	123	60
15	ЈАВНА УПРАВА И ОДБРАНА; ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ	7	9
16	ОБРАЗОВАЊЕ	78	76
17	ДЈЕЛАТНОСТИ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ И СОЦИЈАЛНОГ РАДА	462	476
18	УМЈЕТНОСТ, ЗАБАВА И РЕКРЕАЦИЈА	63	29
19	ОСТАЛЕ УСЛУЖНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ	90	211
Укупно		9.001	9.277

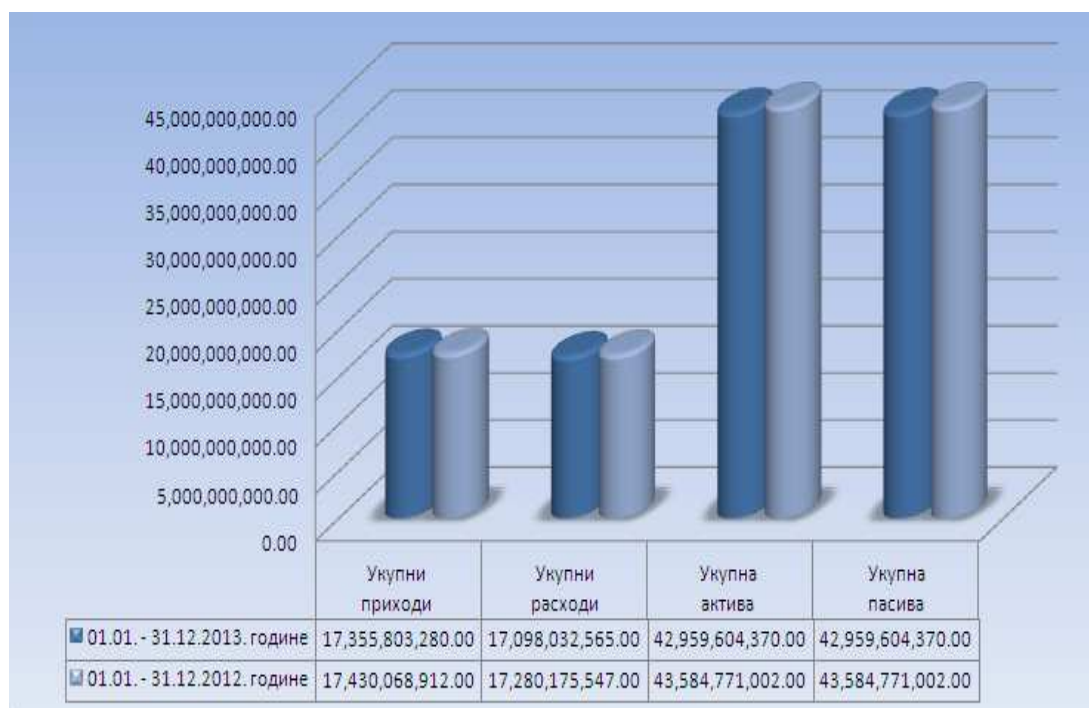
Од укупног броја обрађених предузећа и задруга највећу ставку заузимају трговина на велико и мало 2.954 и прерађивачка индустрија 1.816, у односу на посматрани период 2012.године укупан број предузећа у области трговине на велико и мало је мањи за 230 привредних

субјеката, док је у области прерађивачке индустрије такође смањен број привредних субјеката за 135.

Табела 2. Финансијски показатељи за период јануар – децембар 2013. Године - КМ-

Ред. бр.	Елементи	01.01-31.12.2013. године	01.01.-31.12.2012. године	Индекс
1	2	3	4	5
1	Укупни приходи	17,355,803,280.00	17,430,068,912.00	99.57
2	Укупни расходи	17,098,032,565.00	17,280,175,547.00	98.95
	Вишак прихода над расходима	257,770,715.00	149,893,365.00	171.96
3	Укупна актива	42,959,604,370.00	43,584,771,002.00	98.57
	А) Стална имовина	22,717,137,483.00	24,381,736,957.00	93.17
	Б) Текућа имовина	9,578,960,224.00	9,022,529,185.00	106.17
	У томе:			
	-Залихе, стална средства и средства обустављеног пословања	3,052,038,450.00	3,006,866,427.00	101.50
	Краткорочна потраживања	4,426,076,402.00	4,099,458,144.00	107.97
	Краткорочни финансијски пласмани	627,987,034.00	581,087,928.00	108.07
	Готовински еквивалети и готовина	986,942,915.00	891,843,285.00	110.66
	Ц) Активна временска разграничења	355,337,929.00	347,951,674.00	102.12
	Д) Губитак изнад висине капитала	1,115,993,802.00	1,027,239,614.00	108.64
	Е) Порез на додату вриједност	127,349,643.00	91,730,107.00	138.83
4	Укупна пасива	42,959,604,370.00	43,584,771,002.00	98.57
	А) Капитал	18,267,776,470.00	19,829,886,202.00	92.12
	Б) Дугорочна резервисања	493,148,971.00	509,486,479.00	96.79
	Ц) Дугорочне обавезе	5,934,148,991.00	5,392,967,484.00	110.03
	Д) Краткорочне обавезе	8,717,017,077.00	8,699,165,591.00	100.21
	Е) Пасивна временска разграничења	643,712,632.00	617,095,465.00	104.31
	Ф) Ванбилансна пасива	9,547,512,861.00	9,153,265,246.00	104.31
5	Трошкови бруто зарада и накнада зарада	2,058,508,412.00	2,028,253,610.00	101.49
6	Остали лични расходи	257,866,621.00	256,140,415.00	100.67
7	Просјечан бр. запослених на бази часова рада	159,295.91	147,929.93	107.68
8	Просјечан број запослених крајем мјесеца	180,377.79	147,088.01	122.63

График бр.1 преглед укупних прихода и расхода, активе и пасиве за привредне субјекте у 2013.годину

На основу табеларног и графичког приказа о кретању финансијских показатеља за период јануар-децембар 2013.године може се констатовати да су се укупни приходи смањили за 0,43%, такође је уочљиво и смањење укупних расхода за 1,05% у односу на упоредни период 2012. године

Вишак укупних прихода у односу на укупне расходе је 257,770, 715.00 КМ и већи је за 107, 877, 350.00 КМ у односу на период јануар-децембар 2012.године.

Укупна актива и укупна пасива за период јануар-децембар 2013.године износи 42,959,604,370.00 КМ, наведене ставке активе и пасиве смањене су за 1,43% у односу на упоредни период 2012.године.

Резултати пословања

1. Укупан приход

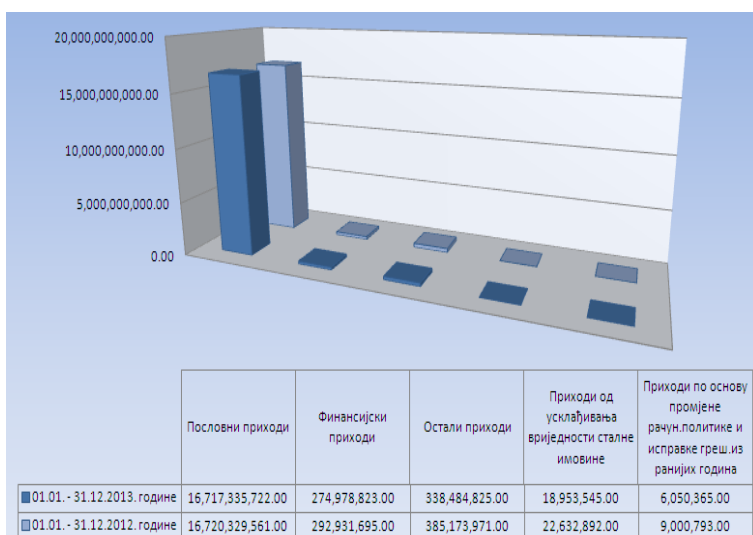
Структура укупног прихода на нивоу укупне привреде Републике Српске за 2013. годину може се сагледати из следећег прегледа:

Табела 3. Укупни приходи на нивоу Републике Српске за 2013. годину -КМ-

Ред. бр.	Елементи	01.01-31.12.2013. године	Структура
1	2	3	4
1	Пословни приходи	16,717,335,722.00	96.32
2	Финансијски приходи	274,978,823.00	1.58
3	Остали приходи	338,484,825.00	1.95
4	Приходи од усклађивања вриједности сталне имовине	18,953,545.00	0.11
5	Приходи по основу промјене рачун.политике и исправке греш.из ранијих година	6,050,365.00	0.03
Укупни приходи		17,355,803,280.00	100.00

Из табеле бр.3 можемо уочити да укупно остварени приходи предузећа и задруга за период јануар-децембар 2013. године износе **17,355,803,280.00 КМ.**

График бр. 2 Упоредни преглед прихода за 2013. и 2012. годину привреде у РС

Из графичког приказа можемо примјетити да у структури укупних прихода, приходи редовне дјелатности износе 16,717,335,722. 00 КМ што чини 96,32% укупних прихода. Финансијски приходи износе 274,978,823.00 КМ или 1.58% укупних прихода, остали приходи износе 338,484,825.00 КМ, приходи од усклађивања вриједности сталне

имовине 18,953,545.00 КМ и на крају приходи по основу промјене рачун.политике и исправке греш.из ранијих година износе 6,050,365.00 КМ.

У наредном табеларном прегледу приказана је детаљна структура прихода привредних субјеката за 2013. годину као и упоредни подаци за исти период у 2012. години.

Табела 4. Детаљна структура прихода за привредне субјекте у 2013. години -КМ-

Ред. бр.	Елементи	01.01-31.12.2013. године	01.01.-31.12.2012. године	Индекс
1	2	3	4	5
1	Пословни приходи	16,717,335,722.00	16,720,329,561.00	99.98
	1. Приходи од продаје робе	7,719,655,503.00	7,773,137,067.00	99.31
	а) Прих. од пр. робе повезаним правним лицима	412,943,726.00	374,561,004.00	110.25
	б) Прих. од пр. робе на домаћем тржишту	6,726,260,887.00	6,921,443,454.00	97.18
	в) Прих. од пр. робе на иностраном тржишту	580,450,890.00	477,132,609.00	121.65
	2. Приходи од продаје учинака	8,359,763,734.00	8,308,680,424.00	100.61
	б) Прих. од прод. учинака на домаћем тржишту	5,329,069,154.00	5,404,033,556.00	98.61
	в) Прих. од прод. учинака на иностраном тржишту	1,787,400,169.00	1,753,291,101.00	101.95
	3. Прих. од актив. или пот. робе и учинака	70,325,245.00	77,397,670.00	90.86
	4. Повећање вриједности залиха учинака	285,999,710.00	260,423,552.00	109.82
	5. Смањење вриједности залиха учинака	182,334,637.00	218,948,096.00	83.28
	6. Пов. вр. инв. нек. и био. средстава која се не аморти.	8,366,137.00	4,766,602.00	175.52
	7. Смањ. вр. инв. нек. и биол. сред. која се не аморти.	642,371.00	5,735,922.00	11.20
	8. Остали пословни приходи	456,202,401.00	520,608,264.00	87.63
2	Финансијски приходи	274,978,823.00	292,931,695.00	93.87
	1. Финанс. прих. од повезаних правних лица	34,654,153.00	45,064,846.00	76.90
	2. Приходи од камата	100,235,826.00	91,193,725.00	109.92
	3. Позитивне курсне разлике	64,600,870.00	44,328,755.00	145.73
	4. Приходи од ефек. валутне клазуле	461,534.00	363,611.00	126.93
	5. Приходи од учешћа у добитку зајед. улагања	3,198,201.00	1,075,535.00	297.36
3	6. Остали финансијски приходи	71,828,239.00	110,905,223.00	64.77
	Остали приходи	338,484,825.00	385,173,971.00	87.88
	1. Доб. по осн. прод. нем. улаг. нек. построј. и опр.	75,217,721.00	63,444,825.00	118.56

Ред. бр.	Елементи	01.01-31.12.2013. године	01.01.-31.12.2012. године	Индекс
	2.Доб.по основу прод.инвестиционих некретнина	5,533,832.00	14,479,391.00	38.22
	3.Добици по осн.продаје биолошких средстава	136,740.00	228,630.00	59.81
	5.Добици по осн.прод.учеш у кап. и дугор. ХОВ	4,242,949.00	13,214,232.00	32.11
	6.Добици по основу продаје материјала	10,150,482.00	12,548,153.00	80.89
	7.Вишкови, изузимајући вишкове залиха учинака	15,745,603.00	9,130,764.00	172.45
	8.Наплаћена отписана потраживања	34,708,587.00	47,416,906.00	73.20
	9.Приходи по основу уговорене заш.од ризика	7,673,694.00	19,907,469.00	38.55
	10.Пр.од смањ.обв.укид.неиск.дуг.резер. и остали неп.	184,595,227.00	202,015,763.00	91.38
4	Приходи од усклађивања вриједности имовине	18,953,545.00	22,632,892.00	83.74
	1.Прих.од уск.вријед.нематер.улагања	334,861.00	745,575.00	44.91
	2.Прих.од усклађи.вриједно.некретнина и посторојења	12,097,464.00	10,642,199.00	113.67
	3.Пр.од уск.вр.инв.нек.за које се обр.амортизација	99,578.00	110,537.00	90.09
	4.Пр.од уск.вријед.биол.сред	357,780.00	584,290.00	61.23
	5.Пр.од ус.вр.дуг.фин.плас.и фин.сред.рас.за продају	1,601,530.00	3,179,861.00	50.36
	6.Прих.од ускл.вријед.залиха матер.и робе	2,563,590.00	3,467,716.00	73.93
	7.Прих.од ускл.вријед.кратк.финансијских пласмана	410,731.00	983,289.00	41.77
	8.Приходи од усклађивања вриједности капитала	155,151.00	2,045,232.00	7.59
	9.Прих.од усклађивања вријед.остале имовине	1,332,860.00	874,193.00	152.47
5	ПРИ.ПО ОСН.ПР.РАЧУН.ПОЛ. И ИСПР.ГРЕШ.ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА	6,050,365.00	9,000,793.00	67.22

Из детаљне структуре прихода можемо видјети да у укупним приходима редовне дјелатности, приходи од продаје робе у 2013. год. износе 7,719,655,503.00 КМ што је мање за 0,69% у односу на претходну годину. Остали финансијски приходи износе 71,828,239.00 КМ и мањи су за 35,23% у односу на упоредну годину, док приходи од камата представљају уједно највећу ставку у финансијским приходима, а њихово повећање износи 9,92%

У осталим приходима највећи су приходи од смањ.обв.укид.неиск.дуг.резер. и остали неп. и износе 184,595,227.00 КМ. Приходи од усклађивања вр.имовине износе 18,953,545.00 КМ и мањи су за 16,26%, највећу ставку заузимају приходи од ускл.вријед.некрет.постр.и опреме у износу од 12,097,464.00 КМ и већи су за 13,67% него у 2012. години.

2. Укупни расходи

У периоду јануар – децембар 2013. године привредни субјекти на подручју Републике Српске иказали су укупне расходе у износу од 17,098,032,565.00 КМ.

Табела 5. Табела укупних расхода за привредне субјекте у РС за 2013. годину -КМ-

Ред. бр.	Елементи	01.01-31.12.2013. године	Структура
1	2	3	4
1	Пословни расходи	16,273,623,306.00	95.18
2	Финансијски расходи	452,614,140.00	2.64
3	Остали расходи	322,520,527.00	1.88
4	Расходи од усклађивања вриједности сталне имовине	40,722,499.00	0.23
5	Расходи по основу промјене рачуноводствене политике и исправке греш.из ранијих година	8,552,093.00	0.05
Укупни расходи		17,098,032,565.00	100.0

У наредној табели приказана је детаљна структура расхода привредних субјеката на подручју Републике Српске за 2013. годину као и упоредни подаци у 2012. Години

Табела 6. Детаљна структура расхода пивредних субјеката за 2013. годину

- КМ-

Ред. бр.	Елементи	01.01-31.12.2013. године	01.01.-31.12.2012. године	Индекс
1	2	3	4	5
1	ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	16,273,623,306.00	16,338,728,785.00	99.60
	1.Набавна вриједност продате робе	6,528,479,031.00	6,593,347,682.00	99.02
	2.Трошкови материјала	4,247,336,168.00	4,362,405,781.00	97.36
	3.Трош.зар.нак.зар.и ост.лич.рас.	2,316,375,033.00	2,284,394,025.00	101.40
	а)Трош.бруто зарада и бр.накнада зар.	2,058,508,412.00	2,028,253,610.00	101.49
	б)Остали лични расходи	257,866,621.00	256,140,415.00	100.67
	4.Трош.производних услуга	1,501,983,409.00	1,473,062,208.00	101.96
	5. Трош.амортиз.и резерв.	1,023,779,410.00	1,009,693,529.00	101.40
	а)Трошкови амортизације	914,525,388.00	895,673,473.00	102.10
	б)Трошкови резервисања	109,254,022.00	114,020,056.00	95.82
	6.Немат.трош.без пореза и доприноса)	487,690,152.00	463,228,316.00	105.28
	7.Трошкови пореза	154,851,563.00	139,565,549.00	110.95
	8.Трошкови доприноса	13,128,540.00	13,031,695.00	100.74
2	ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	452,614,140.00	447,476,170.00	101.15
	1.Фин.рас.по осн.односа пов.прав.лица	57,676,323.00	63,607,115.00	90.68
	2.Расходи камата	318,410,019.00	307,931,843.00	103.40
	3.Негативне курсне разлике	40,967,337.00	45,322,181.00	90.39
	4.Расходи по основу валутне клаузуле	174,806.00	499,344.00	35.01
	5.Остали финансијски расходи	35,385,655.00	30,115,687.00	117.50
3	ОСТАЛИ РАСХОДИ	322,520,527.00	414,618,374.00	77.79
	1.Губ.по осн.прод.и расх.нем.улаг.у некрет.пост.и оп.	75,923,002.00	51,874,784.00	146.36
	2.Губ.по осн.прод.и расх.инвес.некрет.	5,653,823.00	806,481.00	701.05
	3.Губ.по осн.прод.и расх.биолош.сред.	2,416,449.00	3,749,029.00	64.46
	4.Губ.по осн.прод.сред.обуст.послов.	6,406,932.00	1,162,623.00	551.08
	5.Губ.по осн.прод.учеш.у кап.и дугорочних ХОВ	4,958,881.00	9,588,596.00	51.72
	6.Губици по основу прод.материјала	1,718,640.00	1,859,146.00	92.44
	7.Мањ.,изузим.мањкове зал.учинака	14,078,136.00	10,796,918.00	130.39

Ред. бр.	Елементи	01.01-31.12.2013. године	01.01.-31.12.2012. године	Индекс
	8.Расходи по основу заштите од ризика	4,520,425.00	5,726,081.00	78.94
	9.Рас.по осн.испр.вријед.и отп.потраж.	115,108,580.00	220,905,877.00	52.11
	10.Рас.по осн.расх.зал.мат.и робе и ост.расхода	91,735,659.00	108,148,839.00	84.82
4	РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ	40,722,499.00	71,882,394.00	56.65
	1.Обез.нематеријалних улагања	961,182.00	4,233,471.00	22.70
	2.Обез.некретнина, пост.и опреме	11,396,898.00	39,496,308.00	28.86
	3.Обез.инв.нек.за које се обр.аморт.	2,585,948.00	44,940.00	5,754.22
	4.Обезв.биол.сред.за које се обрач.ам	195,171.00	57,553.00	339.12
	5.Обез.дуг.фин.плас.и фин.сред.расп.за продају	7,015,913.00	9,373,445.00	74.85
	6.Обез.залиха материјала и робе	9,103,009.00	12,971,501.00	70.18
	7.Обез.краткор.финансиј.пласмана	2,335,247.00	578,277.00	403.83
	8.Обезвријеђење остале имовине	7,129,131.00	5,126,899.00	139.05
5	РАСХОДИ ПО ОСН.ПРОМ.РАЧУН.ПОЛ. И ИСП.ГРЕШ.ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА	8,552,093.00	7,469,824.00	114.49

Из детаљне структуре расхода можемо уочити да укупним пословним расходима највеће учешће заузима набавна вриједност продате робе у износу од 6,528,479,031.00 КМ, с тим да морамо рећи да је набавна вриједност продате робе у 2013. годни мања за 0,98% него у 2012. години док највећу ставку у финансијским расходима чине расходи камата у износу од 318,410,019.00 КМ, и већи су за 3,40% него у 2012. години.

Остали расходи у 2013.год. мањи су за 22,21% у односу на претходну годину, а расходи од усклађивања вриједности имовине смањили су се односу на претходну годину за 43,35%.

3. Губитак и добитак

Табела 7. Исказан добитак/губитак привредних субјеката за 2013. годину

-КМ-

Ред. бр.	Елементи	01.01-31.12.2013. године	01.01.-31.12.2012. године	Индекс
1	2	3	4	5
1	Пословни добитак	1,037,337,778.00	1,040,514,610.00	99.69
2	Пословни губитак	593,625,362.00	658,913,834.00	90.09
3	Добитак редовне активности	1,016,962,252.00	980,046,148.00	103.77
4	Губитак редовне активности	750,885,153.00	752,989,847.00	99.72
5	Добитак по осн.ост.прих.и расхода	205,724,309.00	257,328,679.00	79.95
6	Губитак по осн.ост.прих. и расхода	189,760,011.00	286,773,082.00	66.17
7	Добитак прије опорезивања	997,181,944.00	946,741,582.00	105.33
8	Губитак прије опорезивања	739,411,229.00	796,848,217.00	92.79
9	Нето добитак текуће године	909,945,795.00	857,617,039.00	106.10
10	Нето губитак текуће године	740,215,732.00	798,179,209.00	92.74
11	Укупан нето добитак	915,047,177.00	865,840,060.00	105.68
12	Укупан нето губитак	743,644,289.00	782,067,008.00	95.09

Из претходне табеле можемо констатовати да је укупан нето добитак привредних субјеката који је искзан на подручју Републике Српске у 2013.години већи за 5,68% него у 2012. години за исти уопредни период, док је укупан нето губитак мањи за 4,91% него у 2012. години.

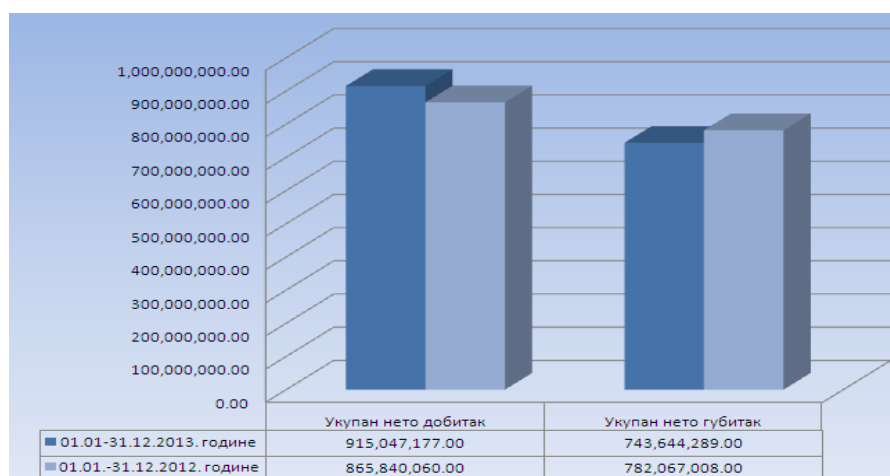

График бр.4 укупан нето добитак / укупан нето губитак привредних субјеката на подручју Републике Српске за 2013. године

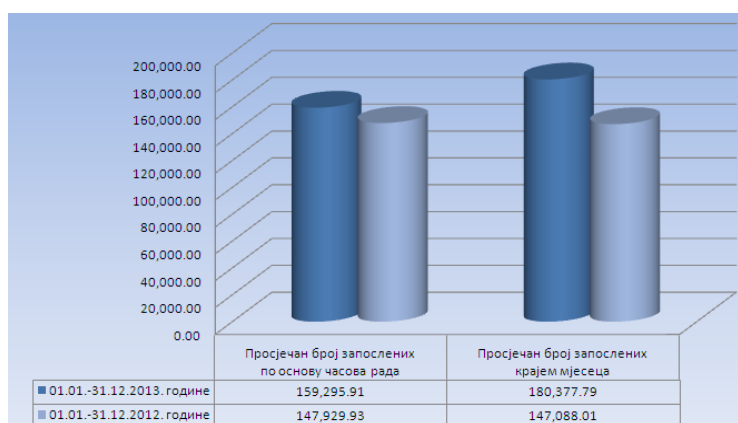
4. Зараде и број запослених

Табела 8. Зараде и број запослених

Ред. бр.	Елементи	01.01-31.12.2013. године	01.01.-31.12.2012. године	Индекс
1	2	3	4	5
1	Трошкови бруто зарада и бруто накнада зарада	2,058,508,412.00	2,028,253,610.00	101.49
2	Остали лични расходи	257,866,621.00	256,140,415.00	100.67
3	Укупно трошкови зарада и накнада зарада и остали лични расходи (1+2)	2,316,375,033.00	2,284,394,025.00	101.4
4	Просјечан број запослених по основу часова рада	159,295.91	147,929.93	107.68
5	Просјечан број запослених крајем мјесеца	180,377.79	147,088.01	122.63

Укупни трошкови бруто зарада и бруто накнада зарада које су привредни субјекти исказали у 2013.години износе 2,058,508,412.00 КМ и већи су за 1.49% у односу на упоредну годину. Остала лична примања износе 257,866,621.00 КМ и немају знатна повећања у односу на 2012.годину.

Просјечан број запослених по основу часова рада за период јануар-децембар 2013.године износи 159,295.91 и већи је за 7.68% у односу на претходни период, док је просјечан број

запослених крајем мјесеца износио 180,377.79 и већи је за 22.63% у односу на упоредни период у којем је просјечан број запослених крајем мјесеца износио 147,088.01.

5. Средства и извори средстава

5.1. Средства

На основу стања исказаног на дан 31.12.2013. године укупна актива привредних субјеката на подручју Републике Српске износи 42,959,604,370.00 КМ, што је мање него у упоредном периоду 2012.године за 1,43%.

Табела 9. Средства привредних субјеката за 2013.годину - КМ-

Ред. бр.	Елементи	01.01-31.12.2013. године	01.01.-31.12.2012. године	Индекс
1	2	3	4	5
1	Стална имовина	22,717,137,483.00	24,381,736,957.00	93.17
	У томе:			
	а) Нематеријална улагања	4,042,842,679.00	5,978,037,727.00	67.63
	б) Некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине	14,719,556,700.00	14,472,356,409.00	101.71
	ц) Дугорочни финан.пласмани	3,732,112,674.00	3,708,775,892.00	100.63
	Текућа имовина	9,578,960,224.00	9,022,529,185.00	106.17
	У томе:			
	а) Залихе, стална сред.и средства обустављеног пос.нам.продаји	3,052,038,450.00	3,006,866,427.00	101.50
	- Материјал - залихе	637,568,663.00	713,400,915.00	89.37
	-Залихе нед.произ.полупроиз. и нед.усл.	521,241,203.00	465,482,581.00	111.98
	- Готови производи-залихе	509,051,720.00	467,851,723.00	108.81
	- Залихе робе	978,849,157.00	982,591,169.00	99.62
	Стална средства и средства обуст.посл.намјењена продаји	141,197,634.00	135,314,665.00	104.35
2	- Дати аванси	264,130,073.00	242,225,374.00	109.04
	б) Краткорочна потраживања	6,523,693,923.00	6,012,071,138.00	108.51
	Краткорочни финансијски пласмани	627,987,034.00	581,087,928.00	108.07
	-Готовина и гот.еквиваленти	986,942,915.00	891,843,285.00	110.66
	- Активна временска разгрницења	355,337,929.00	347,951,674.00	102.12
	- Одложена пореска средства	3,227,851.00	3,591,620.00	89.87
3	- Губитак изнад висине капитала	1,115,993,802.00	1,027,239,614.00	108.64
	- Пословна актива	33,412,091,509.00	34,431,505,756.00	97.04
	- Ванпословна актива	9,547,512,861.00	9,153,265,246.00	104.31
	УКУПНА АКТИВА	42,959,604,370.00	43,584,771,002.00	98.57

У структури укупне активе на сталну имовину се односи износ од 22,717,137,483.00 КМ или 52,88%. Текућа имовина износи 9,578,960,224.00 КМ или 22,29% у односу на укупну активу.

У односу на упоредни период текућа имовина је већа за 6,17%. Активна временска разграничења износе 355,337,929.00 КМ и већа су за 2,12 % него у упоредном периоду. Оно што посебно треба истаћи да је сте ставка *губитак изнад висине капитала* повећала за 8,64%, у односу на исти упоредни период у 2012.години, а привредни субјекти су за 2013. годину укупно исказали губитак изнад висине капитала у износу од 1,115,993,802.00 КМ.

- Текућа имовина -

У наредном прегледу дата је структура обртних средстава:

Табела 10. Структура обртних средстава

- КМ-

Ред. бр.	Елементи	01.01-31.12.2013. године	01.01.-31.12.2012. године	Индекс
1	2	3	4	5
1	Залихе,стална средства и средства обуст. посл.намјењена продаји	3,052,038,450.00	3,006,866,427.00	101.50
	У томе:			
	а) Залихе материјала	637,568,663.00	713,400,915.00	89.37
	б) Залихе недоврш.производње	521,241,203.00	465,482,581.00	111.98
	ц) Залихе готов.производа	509,051,720.00	467,851,723.00	108.81
	д) Залихе робе	978,849,157.00	982,591,169.00	99.62
	е) Стална средства и сред.обустављен.посл намјењена за продају	141,197,634.00	135,314,665.00	104.35
	ф) Дати аванси	264,130,073.00	242,225,374.00	109.04
2	Краткорочна потраживања	6,523,693,923.00	6,012,071,138.00	108.51
	У томе:			
	а) Повезана правна лица-купци	831,773,289.00	803,387,596.00	103.53
	б) Купци у земљи	2,568,432,193.00	2,452,708,757.00	104.72
	ц) Купци у иностранству	520,972,662.00	422,334,707.00	123.36
	д) Потр.из спец.послова	115,997,862.00	101,737,681.00	114.02
3	Краткорочни финансијски пласмани	627,987,034.00	581,087,928.00	108.07
	У томе:			

Ред. бр.	Елементи	01.01-31.12.2013. године	01.01.-31.12.2012. године	Индекс
	а) Краткорочни кредити пов.правним лицима	98,419,638.00	84,050,593.00	117.10
	б) Краткорочни кредити у земљи	101,484,470.00	90,360,266.00	112.31
	ц) Краткорочни кредити у иностранству	13,725,633.00	3,894,537.00	352.43
	д) Дио улаг.дуг.кредита до једне год.	141,008,459.00	122,194,448.00	115.40
	е) Остали краткороч. фин.пласмани	266,199,860.00	274,363,102.00	97.02
4	Укупно краткорочна потраж. и пласмани (2+3)	7,151,680,957.00	6,593,159,066.00	108.47
5	Хартије од вриједности(гот.еквивалнети)	2,495,945.00	2,848,170.00	87.63
6	Готовина	984,446,970.00	888,995,115.00	110.74
7	Укупно готовински еквиваленти и готовина (5+6)	986,942,915.00	891,843,285.00	110.66
8	Порез на додатну вриједност	127,349,643.00	91,730,107.00	138.83
9	Активна временска разграничења	355,337,929.00	347,951,674.00	102.12
10	Одложена пореска средства	3,227,851.00	3,591,620.00	89.87
	Укупно текућа имовина (1+4+7+8+9+10)	11,676,577,745.00	10,935,142,179.00	106.78

Као што је из претходне табеле уочљиво да у структури текуће имовине на првом мјесту су краткорочна потраживања које износе 6,523,693,923.00 КМ и већа су за 8,51 % него у упоредном периоду за 2012. годину а у структури текуће имовине учествују са 55.86%.

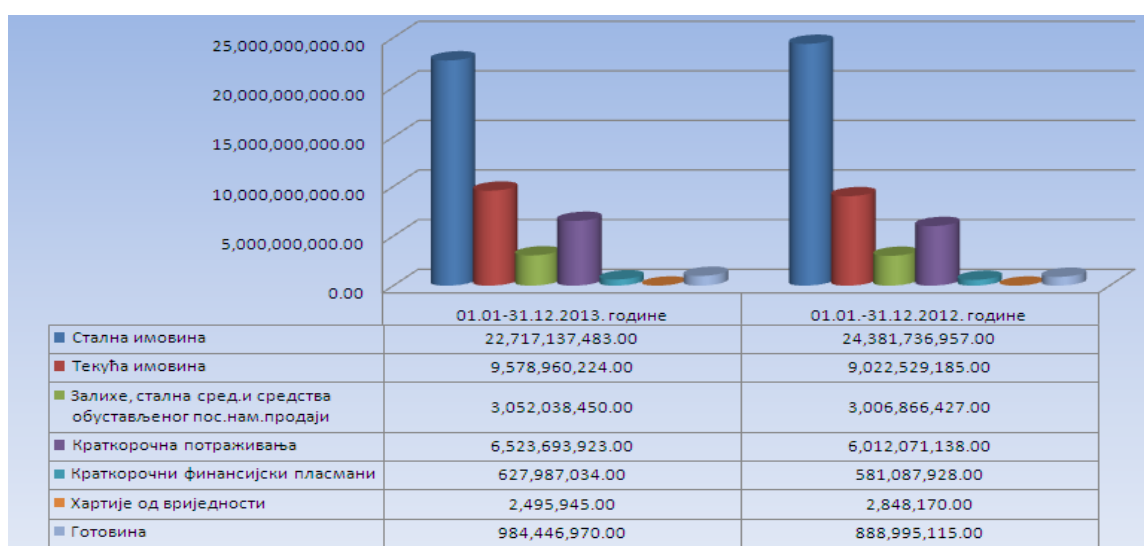

График бр. 6 Структура средстава

Из прегледа се види да је текућа имовина већа за 6,78 % у односу на упоредни период. Краткорочни финансијски пласмани износе 627,987,034.00 КМ и већи су за 8,07% него у 2012.години и учествују са 5,38% у укупној текућој имовини.

Укупна краткорочна потраживања и пласмани износе 7,151,680,957.00 КМ и већа су у 2013. години за 8,47%. Готовина и хартије од вриједности износе 986,942,915.00 КМ и већи су за 10,66 % у односу на упоредни период, а учествују у укупној текућој имовини са 8,45 %.

6. Извори средстава

Структура пасиве дата је у наредном прегледу:

Табела бр.11 структура пасиве приврених субјката за 2013. годину - КМ-

Ред. бр.	Елементи	01.01-31.12.2013. године	01.01.-31.12.2012. године	Индекс
1	2	3	4	5
1	Капитал	18,267,776,470.00	19,829,886,202.00	92.12
	а) Основни капитал	11,984,638,483.00	11,226,517,140.00	106.75
	б) Емисиона премија	2,870,887.00	564,067.00	508.96
	ц) Равалоризационе резерве	5,202,925,407.00	7,359,842,937.00	70.69
	д) Резерве	736,540,210.00	714,173,894.00	103.13
	е) Уписани неуплаћени капитал	4,295,188.00	4,223,334.00	101.70
	ф) Нераспоређени добитак	3,680,914,406.00	3,286,212,511.00	112.01
	г) Губитак до висине капитала	3,324,869,815.00	2,754,771,114.00	120.69
	Дугорочна резервисања	493,148,971.00	509,486,479.00	96.79
	Обавезе	14,651,166,068.00	14,092,133,075.00	103.97
	а) Краткорочне обавезе	8,717,017,077.00	8,699,165,591.00	100.21
	б) Дугорочне обавезе	5,934,148,991.00	5,392,967,484.00	110.03
	ц) Одложене пореске обавезе	138,643,545.00	139,130,827.00	99.65
2	Пасивна временска разграничења	643,712,632.00	617,095,465.00	104.31
	ПОСЛОВНА ПАСИВА	33,412,091,509.00	34,431,505,756.00	97.04
	ВАНПОСЛОВНА ПАСИВА	9,547,512,861.00	9,153,265,246.00	104.31
	УКУПНА ПАСИВА	42,959,604,370.00	43,584,771,002.00	98.57

Укупна пасива на дан 31.12.2013. године, износи 42,959,604,370.00 КМ и мања је за 1,43% у односу на износ укупне пасиве дана 31.12.2012. године.

У структури пасиве капитал износи 18,267,776,470.00 КМ и учествује у укупној пасиви са 42,52% , оно што треба истаћи јесте и чињеница да је капитал 7,88% мањи него за исти период у 2012. години.

Обавезе износе 14,651,166,068.00 КМ и веће су за 3,97 % него у упоредном периоду, а учешће им је у укупној пасиви 34,10 %. Дугорочна резервисања износе 493,148,971.00 КМ, и мања су у односу на упоредни период за 3,21%

Пасивна временска разграничења износе 643,712,632.00 КМ и већа су за 4,31% него у упоредном периоду за 2012. годину

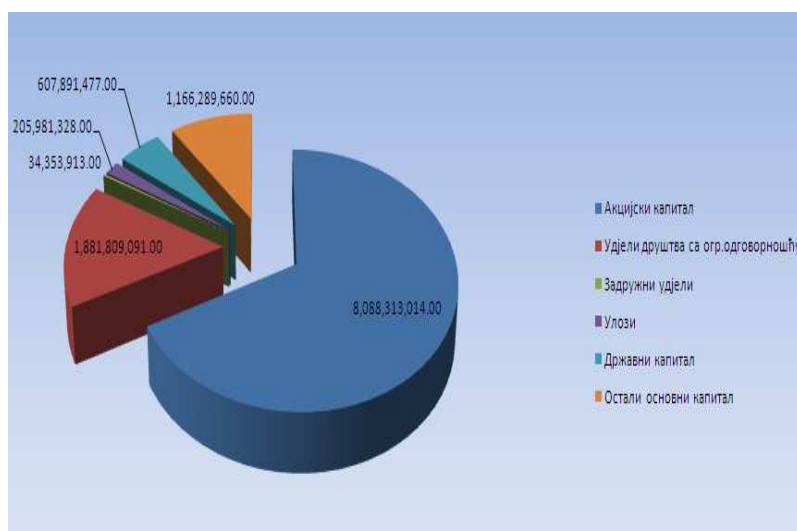
Ванпословна пасива износи 9,547,512,861.00 КМ и већа је за 4,31 % у односу на упоредни период 2012.године

Структура основног капитала дата је у наредном прегледу:

Табела бр.12 структура капитала привредних субјеката за 2013.годину

Ред. бр.	Елементи	01.01-31.12.2013. године	01.01.-31.12.2012. године	Индекс
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
	Акцијски капитал	8,088,313,014.00	8,054,586,557.00	100.42
	Удјели друштва са огр.одговорношћу	1,881,809,091.00	1,663,740,777.00	113.11
	Задружни удјели	34,353,913.00	27,854,183.00	123.33
	Улози	205,981,328.00	205,041,256.00	100.46
	Државни капитал	607,891,477.00	611,970,505.00	99.33
	Остали основни капитал	1,166,289,660.00	663,323,862.00	175.83
Укупно основни капитал		11,984,638,483.00	11,226,517,140.00	106.75

Из наведене табеле укупан основни капитал привредних субјеката у 2013.години износи 11,984,638,483.00 КМ и већи је за 6,75% у односу на упоредни период 2012.године.

На основу графикана о структури капитала уочљиво је да се акцијски капитал повећао за 0,42%, удјели друштва са ограниченом одговорношћу већи су за 13,11%, задружни удјели такође су повећани за 23,33%, улози за 0,46 %, државни капитал мањи је за 0,67%, док се остали основни

капитал смањио за 75,83% у односу на упоредни период.

Структура обавеза дата је у наредном упоредном прегледу:

Табела бр. 13. Структура обавеза привредних субјеката на подручју Републике Српске

Ред. бр.	Елементи	01.01-31.12.2013. године	01.01-31.12.2012. године	Индекс
1	2	3	4	5
	ОБАВЕЗЕ (1+2)	14,651,166,068.00	14,092,133,075.00	103.97
1	ДУГ.ОБАВЕЗЕ (1+2+3+4+5+6+7+8)	5,934,148,991.00	5,392,967,484.00	110.03
	1.Обав.за које се могу конверт.у капитал	156,979,819.00	184,445,530.00	85.11
	2.Обавезе према повезаним прав.лицима	1,371,219,884.00	910,674,482.00	150.57
	3.Обавезе по емитованим дугорочним хартијама од вриједности	40,101,608.00	44,551,238.00	90.01
	4.Дугорочни кредити	3,795,875,213.00	3,635,849,299.00	104.40
	5.Дугорочне обавезе по финан. лизингу	83,838,793.00	114,054,978.00	73.51
	6.Дуг.обавезе по фер вриједности кроз биланс успјеха	25,632.00	608,396.00	4.21
	7.Одложене пореске обавезе	138,643,545.00	139,130,827.00	99.65
	8.Остале дугорочне обавезе	347,464,497.00	363,652,734.00	95.55
2	КРАТК.ОБАВ.(1+2+3+4+5+6+7+8)	8,717,017,077.00	8,699,165,591.00	100.21
	1.Краткорочне финансијске обавезе	2,130,521,181.00	2,334,797,953.00	91.25

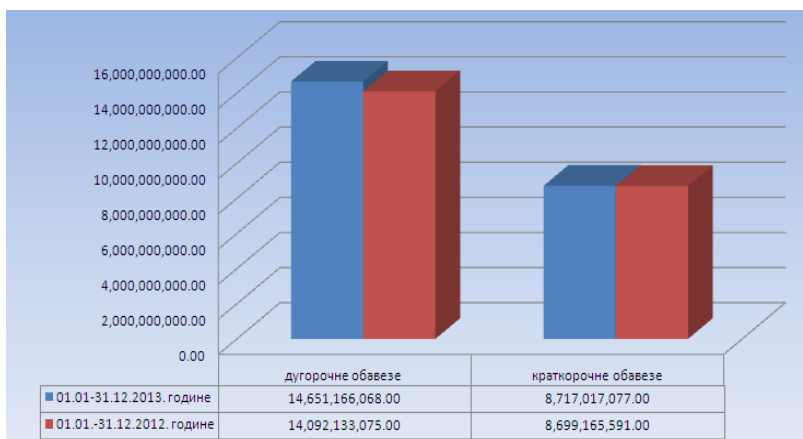
Ред. бр.	Елементи	01.01-31.12.2013. године	01.01.-31.12.2012. године	Индекс
	а)Краткорочни кред. и обавезе по емитованим крат.хартијама од вриједнос.	1,083,419,301.00	1,182,613,278.00	91.61
	б)Дио дугор.финанс.обавеза који за плаћ.доспј.у периоду до годину дана	428,581,188.00	628,244,892.00	68.22
	ц)Краткор.обавезе по фер вријед.кроз биланс успјеха	28,566,205.00	25,481,484.00	112.11
	д)Остале краткорочне финанс.обавезе	589,954,487.00	498,458,299.00	118.36
	2.Обавезе из пословања	4,598,818,605.00	4,378,179,992.00	105.04
	а)Примљени аванси, депозити и кауције	538,496,296.00	496,623,310.00	108.43
	б)Добављачи-повезана правна лица	915,020,764.00	868,843,086.00	105.31
	ц)Остали добављачи	3,101,420,841.00	2,972,921,282.00	104.32
	д)Остале обавезе из пословања	43,880,704.00	39,792,314.00	110.27
	3.Обавезе из специфичних послова	53,017,480.00	50,296,849.00	105.41
	4.Обавезе за зараде и накнаде зарада	637,128,962.00	553,874,670.00	115.03
	5.Друге обавезе	345,861,925.00	459,591,608.00	75.25
	6.Порез на додатну вриједност	76,472,115.00	84,559,346.00	90.44
	7.Обавезе за остале порезе,доприносе и друге даџбине	176,633,845.00	162,442,982.00	108.74
	8.Обавезе за порез на добитак	43,442,316.00	47,157,059.00	92.12
	9.Пасивна временска разграничења	643,712,632.00	617,095,465.00	104.31
	10.Одложене пореске обавезе	11,408,016.00	11,169,667.00	102.13

Из табеле бр. 13 уочљиво је да су укупне обавезе 14,651,166,068.00 КМ што је веће за 3,97 % у односу на упоредни период 2012. године.

Из графичког приказа можемо уочити да краткорочне обавезе износе 8,717,017,077.00 КМ и веће су за 0,21 % а учествују са 59,49 % у укупним обавезама.

Дугорочне обавезе износе

5,934,148,991.00 КМ и веће су за 10,03% а у укупним обавезама учествују са 40,50%.

Закључак

У финансијској анализи пословања привредних субјеката на подручју Републике Српске за период јануар – децембар 2013. године укупно је обрађено 9.001 финансијских извјештаја. Као што је наведено на почетку анализе 2.594 привредних субјеката као основну дјелатност навело је трговину на велико, док је 1.816 субјеката је као основну дјелатност навело прерађивачку индустрију.

Сагледавајући финансијско стање привреде оно што је анализа показала јесте и чињеница да су укупни приходи већи од укупних расхода за 257.770.715.00 у 2013. години, што уједно довело до вишка прихода над расходима у 2013. години а ставке које заузимају највеће учешће у укупним расходима и приходима су пословни приходи и расходи.

Краткорочна потраживања које су привредни субјекти на подручју Републике Српске исказали у 2013. години су већа за 7,97% у односу на исти посматрани период у 2012. години, што нам значајно указује да постоји проблем одржавања текуће ликвидности код привредних субјекта.

Сагледавајући однос обавеза у 2013. и 2012. години можемо примјетити да постоји повећање дугорочних обавеза за 10,03% као и повећање краткорочних обавеза за 0,21% што уједно повлачи и чињеницу да су привредни субјекти једним дијелом оптерећени и да немогу да користе сопствене изворе финансирања.

Оно што посебно треба истаћи да је анализом утврђено да је губитак изнад висине капитала као ставка повећан у односу на 2012. годину за 8,64%, што доводи до тога да привредни субјекти све више исцрпљују властите изворе средстава.

Анализом је утврђена и чињеница да је укупан број обрађених финансијских извјештаја у 2013. години мањи за 276 финансијских извјештаја него у 2012. години.

Бања Лука, 31.03. 2014. године

Директор
Јелена Ћетковић дипл.еџц